

Bazy danych – Semestr 2

Zajęcia nr 6

Pisanie skryptów
kontynuacja

Zakres zajęć

- Pisanie skryptu do tworzenia bazy danych „Wypożyczalnia filmów” – **kontynuacja**
- Wyzwalacze (triggery) – dokończenie (*INSTEAD OF*)
- Procedury składowane
- Stosowanie zmiennych
- Instrukcja warunkowa IF
- Instrukcja warunkowa CASE
- Instrukcja warunkowa WHILE
- Kursory - wprowadzenie

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

- Tabela **KomunikatyWyzwalarczy** zbiera informacje o działaniach użytkowników na zasobach bazy danych (wprowadzanie, modyfikacja i usuwanie wierszy danych w wybranych tabelach tej bazy)
- Czy tabela jest bezpieczna (zabezpieczona)?
- Czy nie powinno być tak, że użytkownik może wprowadzać tam dane (z wykorzystaniem innych triggerów) ale nie powinien mieć możliwości usuwania i modyfikacji tam wierszy już istniejących ?
- Jak zablokować użytkownikom operacje usuwania i modyfikacji wpisów w tabeli **KomunikatyWyzwalaczy**.
- Do tego celu wykorzystamy wyzwalacz **INSTEAD OF** przypisany do zdarzeń UPDATE i DELETE. Spowoduje on, że przy każdej próbie zmodyfikowania lub usunięcia wpisu w tabeli **KomunikatyWyzwalaczy**, zamiast wykonywanej operacji wykona się „nasz wyzwalacz”, którego jedyną funkcjonalnością jest wygenerowanie komunikatu o błędzie.
- Przed utworzeniem triggera usuńmy wiersz danych z tabeli **KomunikatyWyzwalarczy**
- .....udało się?

Procedury wyzwalane (ang.Triggers) -1

.... Niestety tak ! (Utraciliśmy kontrolę nad modyfikacją bazy „Wypożyczalnia filmów”
Składnia triggera

```
CREATE TRIGGER tr_blokada_modyfikacji  
ON KOMUNIKATYWYZWALACZY  
INSTEAD OF UPDATE,DELETE  
AS  
RAISERROR('Edycja i usuwanie wpisów są zabronione',16,1)
```

Poziom błędu, stan błędu

Po utworzeniu triggera usuńmy/zmodyfikujmy wiersz danych w tabeli
KomunikatyWyzwalarczy

.....udało się ? .... Nie.. Sukces !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

RAISERROR(msg_str, waga, stan) (podobnie jak PRINT) służy do tworzenia komunikatów – ***UWAGA: stosowano do wersji 2012***

- **Msg_str** – tekst komunikatu
- **Waga** – waga komunikatu (0-10 informacyjny, 11-16 – błędy, które może naprawić użytkownik, 17-18 – poważniejsze błędy, 19 – wewnętrzny błąd związany z zasobami, 20-25 – błędy krytyczne
- **stan** komunikatu dodatkowa informacja o komunikacie, np. nr wiersza, w którym pojawił się błąd

Procedury wyzwalane (ang.Triggers) - 2

Składnia triggera

```
CREATE TRIGGER tr_blokada_modyfikacji  
ON KOMUNIKATYWYZWALACZY  
INSTEAD OF UPDATE,DELETE  
AS  
THROW 60001, 'Edycja i usuwanie wpisów sa zabronione',10
```

Po utworzeniu triggera usuńmy/zmodyfikujmy wiersz danych w tabeli

KomunikatyWyzwalarczy

.....udało się ? .... Nie.. Sukces !!!!!!!!!!!!!!!!

THROW(error_number, error_message, error_state) (podobnie jak PRINT) służy do tworzenia komunikatów

- **Error_number** - numer błędu (wartość INT nie mniejsza od 50000)
- **Error_message** – tekst komunikatu
- **Error_state** stan komunikatu stan, wartość z przedziału 0 – 255

Przykład użycia:

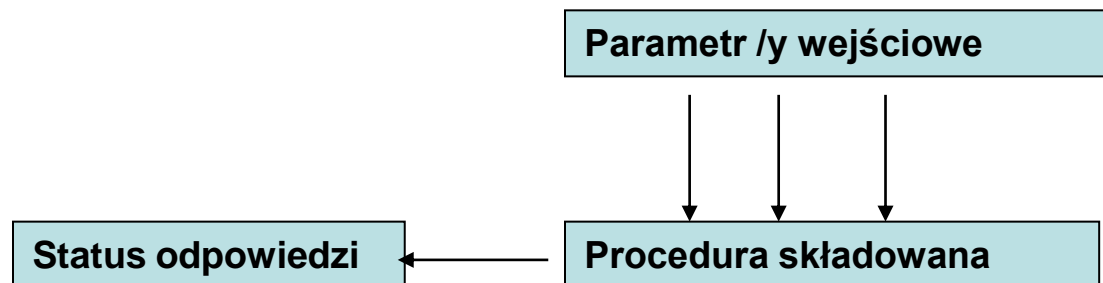
```
THROW 50001, 'Własny komunikat błędu', 3;
```

 Messages

Msg 50001, Level 16, State 3, Line 1
Własny komunikat błędu

Procedury składowane

- **Procedury składowane** przechowywane są w bazie w postaci instrukcji Transact-SQL i wykonywane przez serwer bazy danych.
- Można je wywoływać:
  - samodzielnie,
  - poprzez inne procedury przechowywane,
  - poprzez procedury wyzwalane,
  - a także z poziomu aplikacji klienckich.
- Mają możliwość pobierania parametrów i zwracania wyniku (co zwiększa ich funkcjonalność).
- Dużą zaletą ich stosowania jest podniesienie wydajności serwera bazy danych. Używając procedury składowanej zamiast zapytania SQL, np. w skrypcie na stronie WWW, przy wielu jednoczesnych wywołaniach tej strony odciążamy serwer - wykonujemy tylko jedną analizę kodu zamiast wielu kompilacji powtarzającego się zapytania SQL.

Procedury składowane

Przykład

1. Procedura dodająca nowy kraj do bazy danych

```
CREATE PROCEDURE zapisz_nowy_kraj
    @idkraj int,
    @krajprod char(15)
AS
IF EXISTS (SELECT * FROM kraj WHERE idkraj=@idkraj)
    RETURN 1
IF NOT EXISTS (SELECT * FROM kraj WHERE krajprod=@krajprod)
    RETURN 2
BEGIN TRANSACTION
    INSERT INTO kraj(idkraj,krajprod)
        VALUES (@idkraj,@krajprod)
    IF @@ERROR <> 0
        GOTO BLAD
COMMIT TRANSACTION
RETURN 0
BLAD:
    ROLLBACK TRANSACTION
    RETURN 2
GO
```

Parametry wejściowe

Status odpowiedzi

Procedury składowane

Przykład wywołania

```
EXEC zapisz_nowy_kraj 16,'RRRS'
```

Powyższa metoda nie informuje użytkownika (brak zwracanego stanu wykonania) o tym czy procedura wykonała się poprawnie czy nie

Kontrola poprawności wykonania.

```
DECLARE @return_status int  
EXEC @return_status = zapisz_nowy_kraj 25,'Malta'  
SELECT 'Return Status' = @return_status  
GO
```

Powyższa metoda informuje użytkownika o tym (zwraca status) czy procedura wykonała się poprawnie (np. status = 0) czy nie (gdy niepoprawnie zaprogramowane w procedurze statusy <błędy>)

Stosowanie zmiennych(1)

Zmienne mogą być lokalne (znak @) lub **globalne** (znaki @@)

Np.

```
DECLARE @zmienna_lokalna typ_danych
```

```
DECLARE @zmienna1 int, @zmienna2 int
```

Po utworzeniu zmiennej jej początkowa wartością jest NULL

Przypisanie wartości:

```
SET @MojaZmienna ='witajcie'
```

```
SELECT @MojaZmienna='witajcie'
```

```
SELECT @MaxCena = MAX(cena) FROM FILMY
```

Stosowanie zmiennych(2)

```
declare @moje nvarchar(50), @MAXCENA decimal(6,2)
```

```
select @moje
```

```
select @moje = 'witajcie11'
```

```
select @moje
```

Przypisanie wartości:

```
SET @MojaZmienna ='witajcie'
```

```
SELECT @MojaZmienna
```

```
SELECT @MaxCena = MAX(cena) FROM FILMY
```

```
-- wyświetlenie (pokazanie) wartości
```

```
SELECT @MaxCena
```

Stosowanie zmiennych(3)

ZMIENNE TABULARNE (tabelarne)

Deklaracja

```
declare @lokalnatab TABLE (tytul char(50) ,cena decimal(6,2))
```

Utworzenie wierszy

```
INSERT INTO @lokalnatab SELECT tytul,cena FROM FILMY
```

Wyświetlenie wyników

```
SELECT * from @lokalnatab
```

Wyświetl informacje o serwerze przy pomocy zmiennych globalnych

```
select @@servername, @@version, @@language
```

Instrukcja warunkowa IF

Przykład

Napisać funkcję pokazującą informację w przypadku gdy:

- mężczyźni jest więcej od kobiet (w tabeli klienci) wypisany będzie komunikat „MĘŻCZYŹN JEST WIĘCEJ O” i podana liczba
- kobiet jest więcej od mężczyzn (w tabeli klienci) wypisany będzie komunikat „Kobiet jest więcej O” i podana liczba

```
declare @m int, @k int
select @m=count(*) from Klienci where plec='M'
select @k=count(*) from Klienci where plec='K'
select 'kobiety', @k
select 'mężczyźni', @m
```

```
IF @m > @k
BEGIN
    PRINT 'MĘŻCZYŹN JEST WIĘCEJ'
    SELECT 'MĘŻCZYŹN JEST WIĘCEJ O', @m-@k
END
ELSE
BEGIN
    PRINT 'Kobiet jest więcej'
    SELECT 'Kobiet jest więcej O', @k-@m
END
```

Instrukcja warunkowa CASE

Przykład

Napisać select pokazujący informacje nazwisko, imię i płeć (klientów) w przypadku gdy:

- Płeć = 'M' wypisze 'mężczyzna'
- Płeć = 'K' wypisze 'kobieta'

```
SELECT nazwisko, imię,  
CASE plec  
  WHEN 'K' THEN 'Kobieta'  
  WHEN 'M' THEN 'Mężczyzna'  
  ELSE 'Ktoś'  
END AS Płeć  
FROM Klienci  
Order by nazwisko
```

Pętla WHILE

Przykład

Napisać funkcję wykonującą się w pętli (x? – krotnie)

```
DECLARE @LICZNIK INT
SET @LICZNIK = 1
WHILE @LICZNIK < 11
BEGIN
    PRINT @LICZNIK
    SET @LICZNIK = @LICZNIK+1
END
```

```
DECLARE @LICZNIK INT
SET @LICZNIK = 1
WHILE @LICZNIK < 11
BEGIN
    SET @LICZNIK = @LICZNIK + 1
    IF (@LICZNIK % 2) = 1 CONTINUE
    PRINT @LICZNIK
END
```

Kursory - wprowadzenie

Kursor jest obiektem wskazującym określony wiersz w zestawie.

W zależności od charakteru kursora, przy jego użyciu można przemieszczać się pomiędzy wierszami zestawu i aktualizować lub usuwać dane.

Składnia instrukcji: *DECLARE CURSOR*

DECLARE *nazwa* **CURSOR**

[widoczność]

[przewijanie]

[typ]

[blokada]

[TYPE_WARNING]

FOR *instrukcja selekcji*

[FOR UPDATE [OF *nazwa_kolumny*]]

- **Widoczność:** LOKAL lub GLOBAL
- **Przewijanie:** FORWARD_ONLY (tylko do przodu)
                  SCROLL (obydwa kierunki)
- **Typ:**   STATIC   - statyczny
                  KEYSET   - kluczowe
                  DYNAMIC   - dynamiczne
                  FAST_FORWARD - błyskawiczne
- **Blokada:**   READ_ONLY - nie można modyfikować danych

Kursory

Otwieranie kursora: **OPEN**

Deklaracja tworzy obiekt kursora nie tworzy zestawu rekordów który będzie przetwarzany przy jego użyciu.

OPEN *cursor_nazwa*

Zamykanie kursora: **CLOSE**

Po zakończeniu korzystania z kursora należy go zamknąć. Instrukcja CLOSE zwalnia zasoby systemowe używane do obsługi zestawu kursora.

CLOSE *Cursor_nazwa*

Zwalnianie kursora: **DEALLOCATE**

Usuwanie identyfikatora kursora

DEALLOCATE *cursor_nazwa*

Kursory

Manipulowanie wierszami za pomocą kursora:

Pobierz określony wiersz z zestawu kursora:

FETCH *Kursor_nazwa* (polecenie zwróci wiersz w którym się znajduje kursor – bieżący wiersz)

Pobranie (określonego wiersza) z przechowaniem zmiennych

FETCH *Kursor_nazwa* INTO *lista_zmiennych* (polecenie zwróci wiersz w którym się znajduje kursor – bieżący wiersz) lista zmiennych musi zawierać zmienną dla każdej kolumny instrukcji SELECT

FETCH FIRST FROM *Kursor_nazwa* (Pobierz pierwszy wiersz)

FETCH ABSOLUTE 5 FROM *Kursor_nazwa* (Pobierz piąty wiersz)

FETCH NEXT (Pobierz następny)

FETCH PRIOR (pobierz poprzedni)

FETCH RELATIVE n (zwraca wiersz oddalony o n pozycji względem bieżącego)

Do sprawdzenia, czy instrukcja FETCH zwróciła wiersz, służy zmienna systemowa
@@FETCH_STATUS

Przykład: WHILE @@FETCH_STATUS = 0 . . . .

Kursory - przykład

PRZYKŁAD NR 1

--tworzenie kursora

DECLARE ProstyKursor **CURSOR**

LOCAL

FOR SELECT * **FROM** Klienci

-- tworzenie zestawu kursora

OPEN ProstyKursor

-- Pobranie pierwszego wiersza

FETCH ProstyKursor

-- pobieraj kolejne wiersze kursora aż zmienna FETCH nie zwróci wiersza danych

WHILE @@FETCH_STATUS = 0

BEGIN

PRINT 'POBRAŁEM'

FETCH ProstyKursor

END

-- Zwolnienie zestawu kursora

CLOSE ProstyKursor

-- Zwolnienie kursora

DEALLOCATE ProstyKursor

GO

Kursory - przykład

-- **PRZYKŁAD NR 2.** (Pobranie kursora do zmiennych, tworzenie kursora)

```
DECLARE ProstyKursor CURSOR
```

```
    LOCAL
```

```
    keyset
```

```
    FOR SELECT tytuł,cena FROM Filmy
```

```
DECLARE @z_tytuł char(30), @z_cena int
```

```
-- tworzenie zestawu kursora
```

```
OPEN ProstyKursor
```

```
-- Pobranie pierwszej wiersza
```

```
FETCH first from ProstyKursor INTO @z_tytuł,@z_cena
```

```
-- wyświetlenie wyników
```

```
PRINT RTRIM(@z_tytuł) + ' jest w zmiennej'
```

```
PRINT RTRIM(@z_cena) + ' jest w zmiennej'
```

```
SELECT @z_tytuł as select1,@z_cena as select2
```

```
FETCH absolute 5 from ProstyKursor INTO @z_tytuł,@z_cena
```

```
PRINT RTRIM(@z_tytuł) + ' jest w zmiennej'
```

```
PRINT RTRIM(@z_cena) + ' jest w zmiennej'
```

```
SELECT @z_tytuł as select1,@z_cena as select2
```

```
-- Zwolnienie zestawu kursora
```

```
CLOSE ProstyKursor
```

```
-- Zwolnienie kursora
```

```
DEALLOCATE ProstyKursor
```

Kursory – przykład: usuwanie powiązań między tabelami

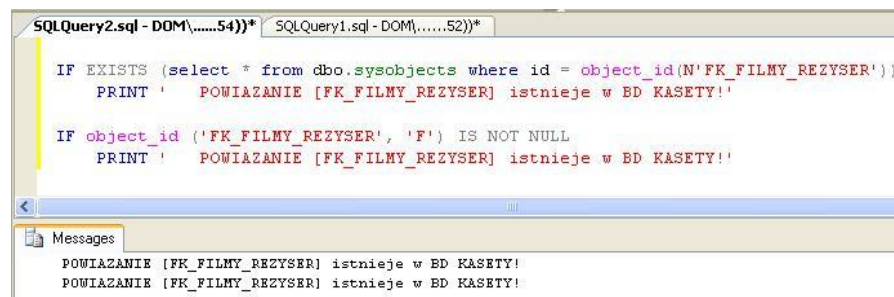
PRZYKŁAD NR 3

```
DECLARE ProstyKursor CURSOR
LOCAL
FOR SELECT TABLE_NAME,CONSTRAINT_NAME FROM INFORMATION_SCHEMA.TABLE_CONSTRAINTS
WHERE CONSTRAINT_TYPE = 'FOREIGN KEY'
-- deklaracja zmiennych
DECLARE @TABELA char(15),@POWIAZANIE varchar(30),@TEKST nvarchar(100)
OPEN ProstyKursor
-- Pobranie pierwszego wiersza do zmiennych
FETCH ProstyKursor INTO @TABELA,@POWIAZANIE
-- pobieraj kolejne wiersze kursora az zmienna FETCH nie zwróci wiersza danych
WHILE @@FETCH_STATUS = 0
    BEGIN
        PRINT 'POBRALEM: TABELA: '+@TABELA+' POWIAZANIE: '+@POWIAZANIE
        PRINT 'USUWAM POWIAZANIE: '+@POWIAZANIE
        SET @TEKST='ALTER TABLE '+@TABELA+' DROP CONSTRAINT ['+@POWIAZANIE+']'
        EXEC sp_executesql @TEKST
        -- ZLE: ALTER TABLE @TABELA DROP CONSTRAINT [@POWIAZANIE]
        FETCH ProstyKursor INTO @TABELA,@POWIAZANIE
    END
-- Zwolnienie zestawu kursora
CLOSE ProstyKursor
-- Zwolnienie kursora
DEALLOCATE ProstyKursor
GO

-- SELECT * from INFORMATION_SCHEMA.TABLE_CONSTRAINTS
```

MS SQL Server

Dziękuję za uwagę!!!!!! .....
Teraz ćwiczenie

The screenshot shows a SQL Server Enterprise Manager window with two tabs: 'SQLQuery2.sql - DOM\.....54))*' and 'SQLQuery1.sql - DOM\.....52))*'. The active tab displays a T-SQL query:

```
IF EXISTS (select * from dbo.sysobjects where id = object_id(N'FK_FILMY_REZYSER'))  
    PRINT '    POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!'  
  
IF object_id ('FK_FILMY_REZYSER', 'F') IS NOT NULL  
    PRINT '    POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!'
```

Below the query editor, the 'Messages' pane shows the execution results:

```
POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!  
POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!
```

